

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
WÜRGER, TAKIS

Cântec pentru Polina / Takis Würger ; trad. și note din lb.
germană: Irina Cristescu. - București : Bookzone, 2026

ISBN 978-630-305-754-5

I. Cristescu, Irina (trad. ; note)

821.112.2

Redactor: **Crenguța Nicolae**
Grafician copertă: **Teodora Savu**
Tehnoredactor: **Anca Marisac**

FOR POLINA

Copyright (c) 2025 by Diogenes Verlag AG, Zurich
All rights reserved.

© Bookzone 2026, pentru prezenta ediție
Toate drepturile rezervate pentru limba română.
Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi stocată
sau reprodușă fără acordul editurii.

Editura Bookzone

Șoseaua Berceni nr. 104, sector 4, București

Comenzi și informații:

Telefon: 031-433.50.68

E-mail: office@bookzone.ro

www.bookzone.ro

Takis Würger

Cântec *pentru* Polina

*Traducere din limba germană și note
de Irina Cristescu*

Bookzone
BUCUREȘTI, 2026

1

În vacanța de vară dinaintea bacalaureatului, Fritzi Prager a pornit către orașul Lucca din Toscana. A schimbat mai întâi câteva trenuri regionale, a mers apoi cu un camion condus de o șoferiță și, la final, a trecut pasul Brenner în mașina unui cuplu de îndrăgostiți. Ajunsă la destinație, s-a cazat la o pensiune ieftină, care mirosea a ceapă prăjită, din Piazza San Michele. Pe timpul zilei ședea la umbra vechilor ziduri ale cetății, pierdută în paginile frumos mirositoare ale cărților pe care și le adusesese cu ea, iar seara mânca *focaccia* cu rozmarin și ulei de măsline picant și se plimba pe străduțe până când își făcea praf degetele mici de la picioarele încălțate în sandale. Fritzi își savura solitudinea, studia trecătorii și își imagina cum își va trăi viețile la care visa după ce va scăpa, în sfârșit, de nesuferita școală. La un moment dat a îndrăznit să se așeze lângă o familie la o masă acoperită cu o pânză în carouri roș-albe ca să asculte cântecele unor muzicanți stradali.

Într-o seară a cunoscut un bărbat ceva mai în vârstă din Hamburg, care a abordat-o, i-a oferit două cocktailuri Negroni și i-a povestit că este șef în propria-i companie, așezându-i drept dovadă, lângă pahar, o carte de vizită cu scris mult și mărunț, lucru care a impresionat-o teribil pe Fritzi, pentru că i s-a părut un gest teribil de stângaci.

Așa că a băut și l-a ascultat cum îi povestea că venise în Toscana în interes de serviciu. Comerț cu piatră naturală, i-a explicat el, arătându-i apoi că purta același model

de ceas ca primul om care a urcat pe Everest. I-a mai vorbit despre politică, despre marmura de Carrara, despre șunca de Parma, despre mineralele cristalizate în marmura Cipollino și despre structurile vălurite care rezultă din prelucrarea ei, despre superiorul său imbecil, despre fotbal, după care s-a oprit brusc și a întrebat-o dacă i s-a mai zis vreodată – ei, lui Fritzi Prager – că semăna la față cu lăptăreasa lui Jan Vermeer¹.

Lui Fritzi i se părea că vorbește cam mult. Cu toate acestea, îi plăcea că avea mâinile bronzate și că stătea de vorbă cu un bărbat străin într-o seară de vară toscană, atât de încinsă și de saturată, de o puteai tăia cu cuțitul. Sigur, și-ar fi dorit să fie italian și puțin mai imprezizibil. Apoi, la trattorie, bărbatul i-a comandat flori de dovlecel umplute, la care, după cum i s-a confesat, visase tot concediul să le încerce. Florile de dovlecel erau sărate, iar când a mușcat dintr-una, grăsimia i s-a prelins lui Fritzi pe bărbie. Până la urmă, el nu a mai putut să plătească masa, pentru că nu avea numerar, ci doar niște carduri galbene de plastic. S-a revanșat însă în următorul local, care avea cititor de carduri, unde i-a oferit lui Fritzi trei păhărele de lichior de alune piemontez. Când i-a spus că barul hotelului în care stătea avea o tejghea tăiată dintr-un singur bloc de silicat verde, pe care neapărat trebuia să o vadă, lui Fritzi i s-a făcut milă de el, așa că l-a însoțit. I s-a părut interesant să-și petreacă noaptea cu un bărbat grizonant. Nu știa că medicamentul pe care îl luase cu o săptămână în urmă după ce savurase un tiramisù stricat îi anulase efectele pastilei anticoncepționale. Prospectul era în limba italiană, iar farmacistă, romano-catolică.

Câteva săptămâni mai târziu, Fritzi Prager s-a urcat, în gara din Lucca, copleșită de arșița prăfoasă a lunii august, într-un tren care se îndrepta către nord. După o

1 Una dintre cele mai celebre picturi realizate de maestrul olandez Johannes (Jan) Vermeer van Delft în jurul anului 1660.

jumătate de oră, a vărsat în micul coș de gunoi metalic cu capac de lângă scaun. Bănuia că nu era rău de la mers.

Ginecologul de acasă, din cartierul Linden din Hanovra, a consultat-o pe Fritzi imediat după ce s-a întors. El fusese cel care îi prescriesese anticoncepționalele care nu-și făcuseră treaba, așa că a luat situația cât se poate de personal. Știa că Fritzi era una dintre cele mai bune eleve din anul ei – în ciuda tatălui care o bătea și a mamei care o bătea și mai mult. Fritzi avea de gând să studieze dreptul la München. Dreptul, pentru că îi plăcea limbajul clar din culegerea de texte juridice pe care o răsfoise într-o librărie din apropierea Universității Leibniz și care o cucerise imediat, deși nu o înțelesese deloc. München, pentru că nu era tocmai Italia, dar pentru că, în zilele mai bune, părea că îi aparține lui Fritzi.

Medicul s-a oferit să discute cu ea despre opțiunile disponibile. A folosit chiar cuvântul „ghinion”. Fritzi și-a așezat o mână peste buric, iar pe cealaltă, pe mâna medicului, acoperită cu mânășă albastră de plastic, și a șoptit:

— Domnule doctor, în locul dumneavoastră aș avea mare grijă ce zic acum.

În aprilie, când i s-a rupt apa, distrugând covorul din camera ei, și au început să o chinuie durerile facerii, Fritzi și-a luat rucsacul pregătit pentru această ocazie și s-a pornit pe jos spre Friederikenstift². Nașterea a durat o zi și jumătate. Faptul că Fritzi avea șoldurile mai înguste și, pe deasupra, probabil că era încă în creștere a îngrijorat-o pe bătrâna moașă, care era oricum obosită și, pe deasupra, cam flămândă. Dacă Fritzi nu reușea să îl împingă pe micuț în timp util, aveau să folosească forcepsul sau să-i facă cezariană. Doar că Fritzi nu voia sub nicio formă să facă cezariană. Voia să părăsească cât mai repede spitalul, ca să-și dea probele scrise de la examenul de

2 Spital din Hanovra.

bacalaureat. A încercat să se gândească la ceva frumos, ca să nu leșine de durere, ceea ce i-ar fi făcut probabil pe medici să o bage direct în sala de operații. S-a gândit la mirosul vacanțelor de toamnă, la clătitele calde din care picură marmelada de căpșuni. S-a gândit la senzația pe care a avut-o în plămâni atunci când a traversat pentru întâia oară Alpii, crezând că de-acum o s-o ia doar la vale până la mare. S-a mai gândit la espressoul teribil de tare din popasurile de pe autostrăzile italiene, în care puneă câte două linguri de zahăr, bându-l ca pe un sirop negru.

Când pierderea de sânge a devenit critică și a observat că n-o mai ajuta niciun gând bun să-și aducă copilul pe lume și pentru că moașa se tot stropșea la ea să mai împingă naibii o dată, Fritzi Prager a început să cante, cu vocea ușor răgușită după o zi și jumătate de luptă, *Alle, die mit uns auf Kaperfahrt fahren*³, un cântecel pentru copii de la Marea Nordului. Din pricina durerii, nu i-a venit nimic mai bun în minte.

Hannes Prager a venit pe lume la cea de-a noua repetare a refrenului. Era un bebeluș grăsan, care arăta ca un moșneag cu părul blond sau, în funcție de unghiul din care îl priveai, ca un cartof roșu trecut. I-a alunecat moașei tăcut în brațe, care l-a ridicat la fereastră și a apucat să-i aplice două palme peste fund, înainte ca Fritzi să se ridice gemând în capul oaselor și să-i ia băiatul cu toată delicatețea de care era capabilă.

Fritzi s-a trezit pătrunsă de o dragoste puternică și cutremurătoare. Și-a dat seama că acest gnom tăcut, care se ghemuia la sânul ei, era cel mai minunat necaz care se putuse abate asupra ei.

Mai târziu, când Fritzi a fost mutată, cu tot cu patul de spital și cu micuțul Hannes la piept, într-un salon cu

3 „Toți cei care pleacă cu noi pe mare”.

mai multe paturi, a găsit-o acolo o femeie cam de vârsta ei, albă precum creta și cu o fetiță minusculă în brațe.

— Bună, i-a zis femeia.

— Bună!

— Dumnezeu, e minunat, nu-i așa?

Tânăra se numea Güneș, locuia în celălalt capăt al orașului, vorbea întruna, a râs de câteva ori zgomotos, îi șoptea fiicei ei vorbe în limba turcă, iar după o jumătate de oră s-a ridicat de parcă nu tocmai ce născuse, s-a dus la patul lui Fritzi și i-a oferit un pateu cu brânză feta ușor turtit la mijloc.

Güneș i-a zis că pateurile o vor ajuta să-i vină mai repede laptele și că micuțul avea să crească până mâine cu o jumătate de cap. A privit-o atent pe Fritzi până când și-a terminat pateul, apoi i-a zâmbit larg. Niciuna dintre femei nu a avut musafiri în acea zi și nici în următoarea. În toiul nopții s-a pornit o furtună de aprilie, grindina lovind zgomotos ferestrele. Fritzi era trează, contemplându-și îngrijorată viitorul și privind-și fiul, copleșită de prezent. Güneș i-a zis, fără să se uite la ea:

— Nu-mi vine să cred că îngerășul ăsta e pe jumătate produsul unui idiot.

Fritzi a tăcut și s-a gândit pentru prima dată după multă vreme la comerciantul de marmură.

Güneș i-a zis că avea de gând să-și boteze fiica Polina, explicându-i că era un nume din romanul ei preferat de Dostoievski⁴ și numai bun pentru bucuria din brațele ei. A continuat jurându-se pe tot ce avea mai sfânt că tatăl nu avea să pună mâna vreodată pe copil.

4 Personaj din romanul *Jucătorul* de Feodor Mihailovici Dostoievski (1866), inspirat de Apollinaria (Polina) Prokofievna Suslova, o tânără scriitoare cu care Dostoievski a avut o relație în timp ce era căsătorit cu Maria Dmitrievna Isaeva.

La scurt timp după aceea, a deblocat frânele patului ei și l-a mutat lângă cel al lui Fritz, astfel încât cele două mame au ajuns să stea ca într-un pat matrimonial, lucru pe care o asistentă intrată precipitat în salon a încercat să-l împiedice, fiind însă concediată rapid de Güneş, care i-a strigat:

— Puteți să ne dați afară, dacă poștiți!

Apoi, femeile și-au așezat copiii unul lângă altul și au început să studieze atent noile forme de viață. Un bebeluș păros și brunet, altul roșcat și zbârcit, cu ochii mai mereu închiși. Din când în când, cei doi se mișcau puțin, amenințând să se răstoarne în fanta căscată între saltele. În rest, nu făceau absolut nimic, dar pentru Fritz și pentru Güneş era suficient că îi vedeau respirând. După o vreme, copiii au simțit că nu erau singuri și s-au înghesuit unul într-altul, de parcă ar fi vrut să-și absoarbă reciproc căldura.

— Parcă-s doi pui de cârțiță, a constatat Güneş.

Fritz a încuviințat din cap.

— Cred că o să fim prietene până la sfârșitul zilelor noastre, a declarat Güneş.

Și, deși cu siguranță nu intenționase să se întâmple ceea ce avea să se întâmple până la urmă, s-a dovedit că avea dreptate.

Pe când Hannes Prager avea trei săptămâni, mama lui, Fritz Prager, și-a dat bacalaureatul, obținând o aprobare specială pentru a susține examenul într-o clasă separată, ca să-și poată alăpta fiul. Băiatul a stat cuminte cinci ore întregi în căruciorul lui, nu a plâns, nu s-a agitat, trăgând doar cu urechea la zgâriatul stiloului pe hârtie și la respirația liniștitoare a mamei lui.

2

Fritz Prager a hotărât să nu se ducă încă la facultate la München, cu toate că fusese acceptată și primise și două burse care ar fi ajutat-o. S-a gândit să-și strângă puținele lucruri pe care le avea și să se ducă împreună cu fiul ei înapoi în țara din care, într-un fel, acesta provenea. Însă pe când stătea, într-o noapte, la fereastra mucegăită din camera ei din copilărie, iar restul locuitorilor din Linden dormeau, în timp ce ea își legăna gnomul dintr-o parte într-alta, pentru că nu voia să doarmă decât dacă îi cânta, iar atunci când lua o pauză i se uita plin de reproș în ochi, Fritz a decis să uite deocamdată de tot și de toate în afară de el. O vecină i-a spus că ar putea studia dreptul și la Hanovra. Poate că facultatea nu era așa de sofisticată ca cea de la München, însă putea ajunge pe jos din Linden la Universitatea Leibniz, care avea și o grădiniță pentru mamele aflate în situația lui Fritz. Vecina nu încercase însă niciodată să dea admiterea la drept sau să crească singură un băiat pe când avea doar optsprezece ani, nu fusese vreodată la München și nici nu era mama lui Hannes Prager.

Copilul nu plângea niciodată. Era atât de tăcut, încât Fritz se întreba uneori dacă nu cumva bunul Dumnezeu nu uitase cumva ceva atunci când îl crease. O pediatră l-a consultat pe băiat în timp ce Fritz, privindu-i, își frământa mâinile. Pierzându-și răbdarea, femeia l-a ciupit iritată de picioruș, făcându-l pe copil să scoată un vaiet șoptit, ca un măcănit de rățușcă.

Pe părinții lui Fritzzi îi deranjau cântecele nocturne și vecinii care îi tot întrebau cine era tatăl bebelușului. Cel mai mult i-a deranjat însă când Fritzzi a răspuns la un moment dat la aceste întrebări zicându-le că tatăl era un tiramisù din Bologna.

Totul pleca de la faptul că Fritzzi îi intimidă pe lîndenezi cu mintea ei scăpărătoare, chiar dacă, în egală măsură, o iubeau pentru frumusețea ei de zână – cu atât mai mult vara, când umbla în blugi scurți și cămăși largi. Toți voiau să știe cine o lăsase grea pe Fritzzi Prager, obrăznicătura cu părul tuns băiețește.

Mama lui Fritzzi a zis că puștiul avea nevoie de o chelfăneală zdravănă, și atunci o să doarmă sigur cum trebuie. Fritzzi i-a răspuns că dacă îndrăznește cineva să se atingă de micuțul Hannes... N-a apucat însă să-și termine fraza. Mama a tras un fum din țigară și l-a suflat înspre copil. A spus că dacă Fritzzi voia să se joace de-a adulta, ar face bine să plece cu tot cu fiul său din casa ei până la sfârșitul verii. Era deja august. Fritzzi trebuia să-și găsească de lucru, dar în același timp nu avea de gând să-și lase băiețelul de trei luni nici măcar o secundă din ochi.

Cu ajutorul lui Güneș, și-a găsit o slujbă de femeie de serviciu într-un magazin Netto din nordul orașului, lângă aeroport. Ziua putea citi, iar noaptea își purta bebelușul în spate în vechiul ei ghiozdan, când freca și lustruia podelele împreună cu Güneș și își cânta cântecelele care îl bucurau pe băiat.

Güneș lucra în același magazin Netto, mergea la cursuri serale ca să-și ia bacalaureatul și visa să-și găsească un bărbat care să n-o lovească cu dosul palmei (așa cum făcuse tatăl Polinei), dar nici să nu fie plictisitor „ca un papuc de casă”. Güneș își hrănea acest vis cu o energie debordantă, întâlnindu-se cu mulți pretendenți, pe care, de cele mai multe ori, îi părăsea înainte să se lege ceva. Apoi, revenită la serviciu, comenta că nu fusese vorba

decât de un alt „papuc de casă” și își relua căutările. Güneș era însă o persoană fericită, iar mai presus de ambițiile ei era speranța că, într-o bună zi, va apărea cineva capabil să-i împlinească măcar în parte aspirațiile.

Uneori, femeile își așezau copiii într-un coș de rufe căptușit cu preșuri albe cu fir lung din departamentul de articole de menaj al magazinului.

Supermarketul se afla sub culoarul de aterizare al aeroportului, iar în timpul zilei avioanele duduiau deasupra zonei, ceea ce făcea ca locuințele din apropiere să aibă prețuri accesibile. Astfel, Fritzzi și fiul ei au reușit să se mute într-un mic apartament de bloc cu o cameră și o chichinetă.

Fritzzi avea cărțile ei, o saltea, o prietenă bună, două perechi de blugi și câteva cămăși, o lingură și câteva cutii de carton pe care le luase de la supermarket și pe care le folosea ca pătuț, dulap și masă de sufragerie. Cea mai mare parte a banilor se duceau pe scutece. Mama și fiul nu duceau însă lipsă de nimic.

Pediatra era însă de altă părere. Fritzzi a cerut atunci sfatul unui alt specialist, deoarece i se părea că ea însăși era tratată ca un bebeluș. Însă atât al doilea, cât și al treilea medic i-au spus cam același lucru ca prima doctoriță. Hannes era prea liniștit pentru un copil de șase luni, parcă încă visa în lichidul amniotic. Mama trebuia să găsească stimulente care să îl trezească din letargie. Fritzzi îi masa fiului ei coapsele grăsuțe, îl ducea în parc, dar el ignora acolo cu totul florile pe care ar fi trebuit să le miroasă. În schimb, se ghemuia în brațele ei ca un gândăcel speriat când auzea avioanele care se pregăteau să aterizeze.

Fritzzi a împrumutat de la Netto o cădiță de spălat și a umplut-o până sus cu gelatină cu aromă artificială de vinariță, iar când gelatina s-a legat, și-a așezat fiul în ea, care s-a scufundat până la piept și a început să frământa